

АБОНАМЕНТИ:

За България, за год. 14 лв.
За странство за год. 28 лв.
Единъ брей 10 ст.

ВЪСТНИКЪ ДОБРУПЪШЪ

ОБЯВЛЕНИЯ:

На стр. 30 от. на кв. см.
отр. 20 ст. " " "

Варикъ: "Бабадагъ"
се прѣз. пазаръ

Градската библиотека

ОРГАНЪ НА ЦЕНТРАЛНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ НАРОДЕНЪ СЪВѢТЪ

Неделя понеделникъ, сряда и петък

Кондоминиума е една неправда. — Протеста на добруджанската емиграция въ България. — Венделъ за Добруджа. — Отношенията между съюзниците. — Ромъния за Добруджа въ 1878 г. — Прѣгледъ на чуждата преса. — Волята на добруджанци. — Оставката на кабинета Радославовъ. — Изъ чужбина и Ромъния. — Хроника. — Мартирологъ.

Димитър Нейковъ

Кондоминиума е една неправда!

Той е най-голямото огорчение и изненада за целия български народъ. Като прѣвъ резултатъ на тригодишната кървава и съпровождана съ извънредно тежки за народа ни жертви борба, кондоминиума е пробния камъкъ на междусъюзническите отношения. Съ него добруджанското население незаслужено се третира по-долу отъ другите равни нему по участъ народи, а на победоносна България се нанася тежка неизлечима рана.

Привнесълъ въ жертва най-здравият си и доблестни сипове, поставилъ на карта цялото си съществуване, борейки се самоотвержено и безкористно на няколко фронта, добродушиятъ и доверчивъ български народъ съ затененъ дъхъ очакваше първите резултати на Букурещката мирна конференция. И вместо сладки плодове, каквито той съ право очакваше, нему се поднесе Кондоминиума, едно жалко творение на дипломатията.

Докато Букурещкият договоръ възрадва и стопан. сърцата дори и на гръшните романски държавници, България, която съ собствените си кърви и меса, не само скъса веригите, наложени ѝ въ 1913 година отъ безчестни съюзници и съседи, но и за винаги прасуши пътя на руско-ромънските домогвания къмъ Цариградъ. Същата тази България се върна отъ Букурещъ не като победителка, а като победена; докато изманищата и позорно бита Ромъния получи въ връзка съ Букурещкия договоръ цяла Бесарания съ едно три милионно население, което насила се присъединява къмъ единъ нежеланъ владетелъ. На България биде отказана Северна Добруджа, чийто население отъ всички въри и народности, единодушно и решително мощно заяви въ историческия народенъ съборъ въ Бабадагъ, че желее да се присъедини частъ по-скоро къмъ правова България. Дъ е тукъ справедливостта, дъ е логиката, дъ е моралът!

Мисълта, че политическите отношения между държавите иматъ въ основата си грубия интересъ, колкото и да се затвърждаваше напоследък и у най-идеалистично настроените българи, тя все пакъ оставаше, макаръ и малко място за въртата, че безъ честъ, правда и логика не съ възможни никакви съюзи. Кондоминиумътъ, обаче дошълъ на бълъ святъ очевидно следъ непочтени пазарлъци, подлоца изъ основи тази въра и масово хвърли българския народъ въ опасния пътъ на съмнението и недоверието.

Надъ всичко това разни именити и неистовни съюзни кореспонденти и вѣстници, разтрѣбиха, че България била доволна отъ кондоминиума въ Добруджа и че той билъ поисканъ отъ самите българи. Други пъкъ, пригласяйки на хитрите дипломати, ни утѣшаватъ, и увѣщаватъ, че това "чудовище кондоминиума" не щало да живее дълго и че скоро цяла Добруджа ще биде отстъпена на

България, стига последната да се споразумѣла съ съюзниците си.

Докато първите вѣстници възбуждатъ въ насъ съжаления, заявленията на вторите никакъ не съж. отъ естество да ни успокоятъ. Защото споразумѣние съ съюзниците ни значи: първо, да "отстъпимъ" на турците, най-малко, оная частъ отъ нашата земя, която въ 1915 година послужи за основа на съюза ни съ турците; и второ — да дадемъ на другите си съюзници Кюстенджеското пристанище, железници, минни и други, може би природни богатства, безъ които България едва ли би могла да съществува. Съ други думи, България трябва да откупи отъ съюзниците си Добруджа, т. е. оная страна, която е призната отъ тяхъ за наша и която се, прѣвзе предимно, за да не кажемъ изключително, отъ насъ въ бой и жертви, и то не по наше привидявателство.

Подобно разрешение на Добруджанския въпросъ, като оставяме на страна пашите по подобие прѣтensions за компенсации въ замѣна на Карсъ, Батумъ, Крпизъ, Манашика, оная економически придобивки, които нашите съюзници получаватъ на разните фронтове, ще огорчи още повече добруджанското население и ще обиди, веднажъ за винаги чувствителния възраженъ български народъ. Нека се има предвидъ, че не само България не ще се съгласи да се късатъ части отъ нея за сметка на съюзниците, но че и добруджанскиятъ българинъ няма да приеме, щото въ основитѣна неговата свобода да се постави робството на други българи. Той не допуска, че съюзниците на България ще изградятъ неговото щастие върху нещастieto на други родни кѣтища и брати.

Остава единъ изходъ отъ това приложение: да се умъртви по-скоро насила роденото чудовище — кондоминиумъ прѣди то да заживѣе. Добруджа трябва да биде веднага и безрезервно отстъпена и присъединена къмъ България! Това е желанието на добруджанското население, това е волята, мисълта и чувството на целия български народъ. Така само ще се успокои смутената народна душа и това нови надежди ще окрилятъ вихрения полетъ на българина.

Положението на бойните фронтове.

Бюлетинъ отъ Штаба на Действащата армия за 17 юни 1918 г.

Македонски фронтъ. Западно отъ Охридското езеро и на няколко мѣста въ завоя на Черна артерийския огънь отъ двѣте страни бѣше временно по силенъ. Западно отъ Добро поле разпрѣскахме съ бомби неприятелско шурмуво отдѣление. Южно отъ Хума отъ връме на връме оживена огнева дѣйностъ отъ наша и неприятелска страна. Източно отъ Вардара и при Долна Струма усилены английски и гръцки раззавателни отдѣления, бѣха прогонени съ огънь.

Съюзнически свѣдѣния.

Западенъ воененъ театръ. Берлинъ. Отъ бойните театри нищо особено.

Италиански фронтъ. Виспа. Вѣтрѣки разливането отъ проливните дѣждове на р. Пиаве, Войскитѣ на Гнералъ Вуринъ и на Ерхерцогъ Лисенъ е прѣминала на нѣколко мѣста, подъ защитата на артерийския огънь и вѣзеха на голѣма ширина западни брѣги и части отъ възвишенieto Монтезо, което владѣе цялата околностъ.

По Тирошкия планински фронтъ, неприятеля не можа да удържи нашия напоръ; въпреки силните резерви, които набързо докара и хвърли въ огъня.

30000 пѣшци и 120 оръдия, които взехме, показватъ нашия успѣхъ прѣвъ първите дни.

Турски фронтъ. Цариградъ. Нашата артилерия обстрѣла неприятелските лагери въ котловината на р. Йерданъ и селището Йерихе, заето отъ англичанитѣ.

Неприятелски съобщения

Парижъ. Между Оаза и Ена, свѣтло отъ Отъбрей, писотбихме германските контра атаки и запазилиме придобития теренъ. Числото на пѣшци, които взехме въ тази областъ, достигна 470 и тези на пачката 25 картечници и 8 мортара.

Протеста на добруджанската емиграция въ България противъ кондоминиумъ.

Върховниятъ управителенъ комитетъ на Добруджанската организация въ България присѣдинява къмъ протестационната декларация на Централниятъ Добруджански Народенъ Съвѣтъ отъ 4 юни т. г. огорчението и протеста и на добруджанската емиграция въ България противъ неправдата, извършена съ втория Букурещки миръ на 7 май 1918 година, на който съюзници, противъ всяко право и моралъ, разпоксакха освободената съ тождова кърви българска, отъ десетилѣтѣ вѣкове Добруджа. Тия чувства на разочарование и възмущение Букурещкиятъ миръ предизвиква не само върѣдъ добруджанци, но и у всички българи, отъ всички краища на Българското отечество. Като остава изразителъ на тия чувства, Добруджанската организация заявява, че добруджанци, а съ тяхъ и целиятъ български народъ не ще се успокоятъ, до като не получатъ, и то часъ по-скоро, обединението на цяла Добруджа съ майка България и че тѣ съ всички срдства ще продължатъ борбата за прѣмахването на злополучния кондоминиумъ.

Отъ Върховния Управителенъ Комитетъ на Добруджанската организация въ България.

Картина Св. Кирилъ и Методий. Народопомагателя фондъ "Добруджа" е пустаналъ въ продажба художествена репродукция отъ картината Св. Кирилъ и Методи, изработена съ боя (драйвербендрукъ) по оригинала, рисуванъ отъ художника г. Ив. Енчевъ—Видю. Отпечатана е врху картопъ голѣмъ форматъ 85—70 см. Достава се отъ фондъ "Добруджа" ул. Гурко № 17, София и при всички соийски книжари. Цѣна 7 лева. За добруджа при книжарница е. Добруджа—Бабадагъ.

Д. ХИРМАН ВЪВЕДЕ ЗА ДОБРУДЖА.

Германският социалдемократ и членът от райхстага Х. Вьндек, след като ни разказа своята приказка за българо-сръбския спор, сега разглежда въ странните на си „Die Glocke“ добруджанския въпрос. Както по рано, така и сега Вьндек, като всеки благовопител чужденец, когато разрешава или изяснява чужди въпроси, коси и цъли спонтанно свои такова и се опитаа едновременно с чуждите да разясни, или разрешити и своите. Резултатът, както винаги, така и сега е един и същ: своите въпроси той разрешава благополучно, но чуждите запада още повече.

„Най-значителното насилствено териториално откъсване, казва Вьндек, което съдържа постановлението на Букурещкия мир, е отстъпването на Добруджа. Ако България си получава обратно отнетата и от Румъния, въпреки старанията на Виенската външна политика, през 1913 год. територия, това е напълно въ реда на нещата.“ Ако е „въ реда на нещата“ България да получи обратно загребаната през 1913 год. от Румъния територия, то още по въ реда на нещата е Вьндек да признае, че останалата част от Добруджа не е „най-значителното“ териториално откъсване. Едно сравнение между нея и територията, която се отдели от Румъния за оправяне на австро-унгарската граница, както по големината така и по богатства, нагледно посочва това. Също така въ реда на нещата ще бъде, ако Вьндек, въместо да казва „насилствено откъсване“, каже, че Румъния отстъпи насилствено дадената и през 1878 год. българска територия. За това говорят историческите факти; това се подчерта и от коренното добруджанско население. Победителят въ Букурещкия мир имаше само една задача: да изпълни опрѣделеното искане на това население. Вьндек, макар и да кори „германския империализъм“, служи си с неговите понятия, а не с сложните се конкретно географически и исторически понятия. Това е все едно въ случая, да служи и на неговите цели, което най-малко можеше да се очаква от един социалдемократ.

Впрочем, Вьндек не спира тук. Макар и да признава, че е въ реда на нещата България да получи загребаната и от Румъния територия, той казва, че българският елемент въ нея, ако и „най-силен“ не бил въ „большинство“. Когато пък заговаря за сѣверна Добруджа, той засили тона и казва: „Който, може би е член въ германски империалистически списания“) за сѣверната Добруджа, че тя е една „стара българска“ област, ще остане оуденъ, като че, че тук националната цѣлост е още по голѣма и, че българският елемент е още по-малкъ“. Скрѣпявайки тази си мисъл и с изводи:

“) Тук Вьндек само прѣдвиди писаното въ „Das grösere Deutschland“, т. 5, кн. 11 — „Dobrudtha“.

тъ на проф. Иширковъ, Вьндек ни за цѣлъ да подложи на съмнѣние извлечението на Добруджанския Народенъ Съвѣтъ въ неговия „мемоаръ“ — „ний добруджанци, безъ разлика на вѣра и народностъ“, което той прѣпорѣчва да се третира острожно.

Че Добруджа е „стара българска“ област, това е стара историческа истина, която не е скрита и за Вьндек, защото самъ той казва, че през 1878 год. „Румъния се бранѣше отъ Добруджа съ рѣцѣ и крака“, а задържахъ Бесарабия „съ зѣби и нѣгѣ“. Но какво „чудно“ може да има въ това, че националната цѣлост била голѣма, жѣмъ като самъ Вьндек твърди, че „сѣдѣниѣта на народността по долини Дунавъ не сѣ зависѣли отъ тѣхната воля и тѣхните нужди“, т. е. жѣмъ като се вземе прѣдъ видъ историчната на тази област? Вѣрно е, че въ Добруджа има „българи, ромѣри, турци, татари, руси, нѣмци, гърци, евреи, гагаузи, цигани и др.“. Но отъ това слѣдва ли, че трѣбва да се хвърли сѣвка върху извлечението на съвѣта — ний добруджанци, и пр. . .

Накъ се струва, и самъ Вьндек ще се съгласи, че не е достатъчно да се каже, че въ Добруджа има много националности, за да се разбератъ днешните национални отношения въ нея така, както тѣ сѣ изразени въ „Мемоара“. Ако той, въместо да бърза да хвърли сѣвка върху единъ документъ, бѣ развилъ своята мисъл, че „десетилѣтия прѣди основаването на княжество България, българитѣ въ Добруджа участвуваха съ особена страсть (к. п.) въ националното обособяване на тѣхните плѣмни братя и разчитаха на трайно обединение съ тѣхъ“, за него щѣше да стане ясно, че българитѣ сѣ коренното население въ Добруджа, които сѣ придавали и придаватъ националната физиономия на Добруджа; че тѣ сѣ, които въ името на обединение си сѣ своите плѣмни братя прѣди 1878 год. водиха борба съ османското царство, а отъ тази година пасатъ съ румънското кралство и сега сѣ кондоминиума. Тази тѣхна борба не може да бъде сложена — нито прѣди 1878 год., нито слѣдъ нея, въпреки трагическите моменти, които тѣ прѣживѣха и въпреки признака на окончателното нѣмъ изчезване отъ тази област. И, понеже румънското управление имаше тази „държавническа“ черта, че противоположни сѣбѣ себе си не само българитѣ, но и останалитѣ чужди национални елементи, освѣнъ румѣнитѣ, по-голяма частъ отъ послѣднитѣ се обединиха въ едно цѣло и заеха заедно съ българитѣ чрезъ „мемоара“ — „ний добруджанци, безъ разлика на вѣра и народностъ“ искане своето присѣдинение къмъ България.

Въ всичко това нѣма мѣсто за чудене, нито за хвърляне сѣвка. И, ако Вьндек бѣ малко по обективенъ въ своето изложение, въместо да взема за мотивъ прѣселенията и изселванията отъ Добруджа, за да доказва, че българският елемент е по-малкоброенъ, вѣренъ на своята мисъл, че добруджанското население никога не е било господаръ на своите сѣдѣния, трѣбваше заедно съ насъ да протестира

срѣщу онази политика, която е обръщала и обръща Добруджа на единъ ханъ, въ който се изпращатъ неволниците отъ другитѣ държави, за да се изгладятъ нейните нещастни мѣстни жители; той щѣше, въ такъвъ случай, заедно съ насъ да заяви, че Добруджа трѣбва да принадлежи на онази държава, къмъ която иска да се присѣдини нейното мѣстно население „безъ разлика на вѣра и народностъ“.

(Слѣдва).

Ив. Наранджовъ

(Първи прокуроръ при касацион. съдъ).

Откошенията между съюзниците

Прѣтрѣпѣха ли нѣкаква промѣна отношенията ни съ германцитѣ, отъ какъ сме съюзени? Историата ли е нашата съюзническа вѣрностъ въ нѣкои отношения? Ние не знаемъ да сме дали съзнателно, или не съзнателно поводъ да се мисли подобно нѣщо. Нито въ единъ нѣмски вѣстникъ не сме намѣрили нѣмакъ за подобно мнѣние. И дѣйствително нѣкаква промѣна не е настѣпила. Бай Ганю е останалъ ошѣня, какъвто бѣше при първото подражаване на бай Дойчо на бойното поле. Нѣщо повече. Въ българската интелигенция, особено въ ония ядрѣта, въ които високо заслужили публицистѣ и бивши офицери въ българската армия г. фонъ Махъ се помѣчатъ да сломи оялното недовѣрие противъ нѣмцитѣ, симпатитѣ къмъ Германцитѣ чакатъ и бавно се насилва, както поради тѣхния воененъ героизмъ и издръжливостъ, така и поради моралните качества, които даже се посочваха, като образецъ на бѣдащия нашъ животъ. Довѣрието на българитѣ къмъ германцитѣ слѣдователно не само не намалѣ, но даже се усили въ голѣма степенъ. Наместина появило се тукъ-тамъ търканѣе по въпроса за продоволствието, но когато човѣкъ размислише, че Германия не е земеделска страна, че силитѣ отъ атлантата, нѣмци и наши неприятели, я заплашватъ да я принудатъ къмъ миръ чрезъ гладъ, то всѣки здравомислещъ българинъ трѣбваше да признае, че земеделска България е длъжна да помага съ хранителни припаси на своята велика съюзница, отъ която получава военни материали и материално да понася лишенията, които послѣдватъ отъ това. Продоволствения въпросъ, слѣдователно не бѣше отъ такъвъ характеръ, щото да разколебае довърието на българина въ добритѣ намѣрения на нѣмца.

Но изникна Добруджанския въпросъ. Той започна съ това, че слѣдъ извѣстното държане на нѣмските власти срѣмъ нашитѣ, пороци се охващането, нато че съществувала наклонностъ да се даде сѣверна Добруджа обратно на Румъния, макаръ да бѣше завладѣна за България. Но оптимиститѣ отхвърлиха тая мисъл, като виждаха основанието на нѣмцитѣ да не ни прѣдадатъ Добруджа въ необходимостта да доставятъ за Германия хранителни сѣрѣства. И дѣйствително знаеше се, че България въ своите договори съ Германия не бѣше си гарантирала присѣдинението на сѣверна Добруджа и мотива за тази българска умѣреностъ се съзираше въ това, че при сключването на сѣюза не можеше да се прѣдвидятъ всички възможни обрати на войната. Но слѣдъ като видѣхъ Добруджа бѣ освободена и Румъния принудена къмъ сключване на сепаративенъ миръ, не можеше да се приеме, че Германия би прѣдпочела да повърне на ю-

*) Изв. в. „Deutsch Balkan Zeitung“.

Проф. Романски и Д-ръ Пенковъ.

Продължение отъ бр. 146.

Ромѣнски свидѣтелства по въпроса за Добруджа. (1878 г.)

Уводна статия изъ в. „Steaua Romăniei“

Прѣживяваме тежки врѣмѣна; моментитѣ сѣ много цѣни, никога не сме имали по-голяма нужда отъ умѣние, умѣреностъ и по-здраво размисленіе.

Берлинския конгресъ каза вече своята послѣдняя дума по бесарабския въпросъ; разискванията вѣрнито сѣ привършени и най-несправедливата присѣда е неумолимо промѣнесена.

Но и Румъния трѣбва да заговори, да вземе едно рѣшение, и това колкото се може по-скоро, защото пълномощнитѣ министри бързатъ и желаятъ на всяка цѣна по-скорошното подписване на мира.

Независимо отъ въпроса — дали ще ни се остави, или не, нѣкоя малка частъ отъ Бесарабия, напиримъ онази която се простира покрай Килийския рѣкавъ, нашитѣ пълномощници въ Берлинъ, трѣбва да отговорятъ, дали Румъния приема, или не, раздѣлата която ѝ се прѣдлага, като компенсация за Бесарабия.

Сѣдѣйки, споредъ често изказанитѣ желанія, както отъ народното прѣдставителство, така и отъ общественото мнѣние на страната, ни за моментъ не се съмняваме въ резолюцията, която ромънското правителство ще вземе по случай рѣшението на Бер-

линския аеропагъ. — Послѣдователъ на тия всеобщі желанія, ромънското правителство ще трѣбва да протестира противъ насилството, на което е подложено и да отхвърли гордо предложената раздѣла.

Слѣдва обаче въпросътъ: дали прѣдъ една крайна необходимостъ, въ случай на force — majeure, ромънския народъ, т. е. правителството и народното прѣдставителство ще бѣдатъ въ право да взематъ друго рѣшение, освѣнъ онова, съ което просто и ясно се отхвърля предложената раздѣла?

Отговаряме, че споредъ конституционнитѣ постановления, ромънската територия е неотчуждаема, така че нито правителството, нито народното прѣдставителство може да отстъпи или раздѣли частичка отъ асмията, намираща се подъ ромънския суверенитетъ.

Ние засѣгнахме отдавна този въпросъ и доказваме тогава, основавайки се върху конституцията и авторитетността на нападѣтели по международното право, некомпетентността на останалото народно прѣдставителство да прѣговаря по въпроса за отстъпването на Бесарабия.

Допускайки обаче случая, че тия, които по настоящемъ държатъ въ рѣцѣ ошѣбата на държавата, биха счели за добръ да понесатъ послѣдствителна на едно неизбѣжно положение, т. е. да прѣговарятъ върху раздѣлата на Бесарабия, то при една подбѣна случайностъ, какъвъ опасителенъ изходъ ще намѣрятъ за да се понесе нещастieto съ възможнитѣ по малко загуби?

Безспорно, че той важенъ въпросъ занимава въ днешнитѣ моменти главно правителството, и отъ няколко димъ насамъ е станалъ прѣдметъ на тайни разисквания въ сѣдѣта на народнитѣ прѣдставителства. Най-високата благоразумностъ и най-поштитания патриотизмъ трѣбва да ръководятъ министритѣ и народ-

нитѣ прѣдставителства въ тѣхнитѣ съвѣщания и размисления. Безспорно, че вѣстото рѣшение ще трѣбва да бѣде добръ обмислено и диктовано само отъ най-живителнитѣ интереси на страната.

Но тоя ошѣненъ дълъ, за който сѣ отговорни правителственитѣ фактори, не освобождава отъ отговорностъ и останалитѣ ромѣни, които ще трѣбва да си кажатъ мнѣнето, да дадатъ съвѣсти съвѣти волезна на държавата въ днешнитѣ обстоятелства.

Базирали върху всичко това, позволяваме си да изкажемъ и нашето мнѣние върху днешното положение и нѣколко думи за добрия му изходъ.

За едно въображимо съпротивление противъ рѣшението на конгреса, относително отстъпването на Бесарабия, вѣрваме, не може и дума да става, защото каквито и нови жертви да се правятъ, биха били не само безполезни, но биха ни изложили на голѣми прѣмѣждия — на ошѣнишки бѣдѣстия. Прѣди всичко, това съпротивление би било безцѣлно, понеже въпросната територия е изключително завладѣна и управлявана отъ военни руски сили.

И така, за наше нещастие, прѣдъ невъзможността по въоръженъ начинъ да се поправи неправдата и насилството, на които сме подложени, единствени сѣрѣства които ни оставатъ слѣдъ рѣшението на Букурещкия конгресъ, относително Бесарабия въпросъ, сѣ: протестиране и най-послѣ отстъпване.

Остава още да се знае, ако трѣбва да приемѣмъ това, което конгреса ни прѣдлага, дали въ нашия добръ разбранъ интересъ да приемѣмъ да сеудовѣстворимъ съ една двойно по-голяма територия отъ тѣтъ Дунава срѣщу това, което изгубваме отъ сѣ или не.

(Слѣдва).

Берлинъ. Въ раятѣта си по случай 30 годиш-
пната отъ даруването на Кайзера Вилхелмъ; Хин-
денбургъ е заявилъ: «Въ тая война борбата се води
между два събитовни изгледа. Или ще победи Прус-
ко—нѣмско—германскии възселъ, който означава право,
и свобода, честъ и моралъ; или англо—оликошкии, кой-
то означава комерическии сѣтти.

ИЗЪ РОМЪНИЯ.

(Оз нашия специаленъ кореспондентъ).

Букурещъ. Първия брой на в. »Социал-демократъ« заявява категорично, че видния социалист Д-ръ Векслеръ отъ Яшъ билъ убитъ отъ ромънската тайната полиция, по заповѣдъ на либералното правителство.

Пълномощните министри на Сърбия и Италия заминаватъ само въ отпускъ, като прѣзъ време на тяхното отсъствие съответните легации ще продължаватъ да функциониратъ.

Ромънските граждански заложници, между които и интернираните въ Троянъ, сж пратили делегация до главния секретаръ на министерството на външните дѣла, за да му прѣдаде едно изложение на претенциите имъ за обезщетение. Уклайския главенъ комисаръ въ Ромъния Чеботаренъ, придруженъ отъ главния секретаръ на комисарството г-жа Круглякова, е билъ приетъ отъ ромънския министръ на външните работи, комуто връчилъ своите акредитивни писма.

Наредено е, щото находящите се въ Молдова поданици на Централния сѣюзъ, които желаятъ да се завърнатъ въ отечеството си, да бждатъ улеснени въ завръщането си, като биватъ довеждани отъ ромънските власти: германците и турците въ Маращепи, а българите и австрийците въ Галацъ.

Бессарабския народенъ сѣвътъ е отложилъ своите заседания, следъ като избралъ комисии, които да приготвятъ проекти за аграрни и други реформи.

Стаяката по желѣзниците въ Молдова е прѣкратено окончателно.

Министерството на външните работи е открило кредитъ отъ 150,000 лева на Европейската дунавска комисии.

Макаръ че правителствения проектъ за аграрни и избирателни реформи не сж още оповѣстени, води се вече усилена полемика между консервативната преса и тѣя на партията на Стере, която се старае да въздѣйствиува по-широки реформи.

На 17 того Краля, макаръ че боленъ, открилъ лично парламентарната сесия съ трояна рѣчь.

Селската партия въ Бессарабия обявила за свой шефъ Вешларъ Авереску и го избрала за членъ въ народния сѣвътъ.

Споредъ »Газета Букурешилоръ«, група сенатори и депутати поискали отъ правителството да не допуска заминаването за Швейцария на Таке Йонеску, като мотивиратъ това съ основателното сѣображение, че, щомъ правителството има сериозно намѣрение да издери и накаже виновните на погрома, не трѣбва да оставя да избѣга единъ отъ първите виновници. Иначе би се допускало, че правителството можа да поддържа тайно връзки съ антантата, както бѣ случая съ сѣюза въ Букурещъ.

Заминването на Таке Йонеску, е отложено.

Хроника

Оставката на кабинета. Отъ десетина дни ожесточава министерска криза въ България. Споредъ една телеграма отъ София, датирана отъ 16 того, оставката на кабинета Д-ръ Радославовъ била вече приета. Царя натоварилъ Д-ръ Радославовъ съ временното управление на страната до окончателното съставяне на новия кабинетъ.

Една волностъ за порицание. Съобщаватъ ни отъ Кюстенджа, че прѣди нѣколко дни отишълъ въ дюкия на Кюти Василеву отъ с. Анадолъ-нѣой, кюстенджанско, нѣкой си поручикъ Шерифъ бей, ротенъ командиръ на 12 рота отъ 177 полкъ отъ квартирующите въ Кюстенджа и околността турски войски, и чрѣзъ заплашвания го заставилъ да смене отъ стената портрета на Н. В. нашия Царь. Между другото той турски офицеръ волнодумствувалъ по единъ принципъ и заканителенъ начинъ по адресъ на българския народъ. Това е то да бжде човекъ герой на деня, споредъ случая и мѣстото. Не знаемъ Шерифъ бей, какъ би погледналъ на подобна волностъ на нѣкой български офицеръ отъ Кюстенджа спрямо портрета на Султана.

По о'езчетенията отъ Ромъния. Министерството на външните работи и на изповѣданията съобщава на заинтересованите следното:

Поканватъ се ония български поданици, живущи гдѣто и да било, които сж прѣтърпѣли щети, нанесени имъ на ромънска територия отъ войната, да се отнесатъ най-късно до 1 юли тази година, съ специални молби, написани на аѣмски езикъ и придружени съ български прѣводъ, до Царското прѣдставителство при военното управление въ Букурещъ, съдебно отдѣление. Кѣмъ щетите се отнасятъ и всички врѣди

и загуби, нанесени на българските поданици въ окупирана Ромъния за врѣмето отъ надвечерното на намѣсата на Ромъния въ войната. прѣзъ войната и следъ войната, за полски и стопански реквизиции и секвестрации, извършени било отъ ромънските власти, било отъ съюзническите, както и за врѣдите и загубите, причинени отъ възпня, възпня, бомбардировка и пожари.

Лицата, които сж подали вече, ако и само на български езикъ, заявления до министерството на външните работи или до Царското прѣдставителство при военното управление въ Букурещъ (съдебно отдѣление, за тоя родъ щети. нѣма нужда да подаватъ вторни жалби.

Бсички молби трѣбва да бждатъ обязательно придружени отъ общинско удостоверение, установяващо, че молителятъ въ врѣме на прѣтърпяване щетата е билъ български поданикъ.

Нареждания по отношение щетите на имущественитъ, както и на българите ромънски поданици, ще се издадатъ допълнително.

За земеделческите работници. Прѣпорѣчано е на властите да улесняватъ работниците, които отиватъ на работа по земеделческите стопанства. Тѣ трѣбва да носятъ съ себе си документите за самоличностъ.

Конгресъ. Конгресътъ на женския сѣвътъ въ България ще се свика на 20 августъ и ще трае 5 дни. Ще се четатъ реферати: българката и то стопанка и дѣтелка въ войната, по женското образование и др.

За сиренето и маслото. Сиренето и маслото, прѣдвидено за изземване съ производителите, ще се прибере до 20 августъ. Само напълно зрѣлото и небито сирене и доброкачествено масло ще се заплащатъ по нормирания цѣни. Недоброкачествениятъ ще се плащатъ съ чувствителенъ отбивъ и на стопаните ще се съставятъ актове.

ДОСТАВЯМЪ ФРАНКО БАБАДАГЪ или КОЯ И ДА Е

ДРУГА ГАРА ВЪ ЦАРСТВОТО ПЪРВОКАЧЕСТВЕНЪ

ПЧЕЛЕНЪ ВОСКЪКЪ,

IODUM PURUM

и Шюрдесениъ (чанакъ-сарж) за грѣнчаръ

Залатване до ИВАНЪ ЖЕКОВЪ

търговецъ—Бабадагъ

МАРТИРОЛОГЪ

НА ИЗВИТИЕ И ЗАГИНАЛИЕ ВЪ МОЛДОВА ОТВЪЛЧЕНИ ДОВРУДЖАНЦИ

19.

№ по редъ	Име и прѣзвие на загиналия	Отъ гдѣ е родомъ	Околия	Възраст	Семейно положение	Колко дѣца има	Занятие	На коя дата прѣзъ 1916 г. е билъ отвлеченъ	Гдѣ е загиналъ
599	Тодоръ Петковъ	с. Ариуглий	Добричка	38	Жененъ	—	земеделецъ	пос. пр. кар.	Романени
600	Минчо Становъ	"	"	28	"	1	"	"	"
601	Стефанъ Гьорозъ	"	"	28	"	3	"	"	"
602	Павла Георгиевъ	"	"	38	"	3	бакалинъ	"	"
603	Минчо Г. Кекеновъ	"	"	30	"	—	земеделецъ	"	"
604	Михо Миховъ	"	"	28	жененъ	4	"	"	"
605	Петко Из. М. членъ	дол. Добричиръ	Кузгунска	63	"	2	"	15/VIII	Стефанени
606	Ферадъ Османовъ	"	"	60	"	1	"	"	изъ Молдова
607	Манолъ Юрдановъ	с. Касанлий	Добричко	28	"	—	земеделецъ	20/VIII	Виволари
608	Иванъ Сабевъ	"	"	15	—	—	"	"	"
609	Минко Ивановъ	"	"	40	жененъ	1	"	19/VIII	—
610	Панайотъ Кирановъ	"	"	35	"	3	бръснарь	15 »	—
611	Стефанъ Мариновъ	"	"	50	"	5	земеделецъ	20 »	Виволари
612	Георги Кичевъ	"	"	35	"	1	"	20 »	"
613	Илия Желевъ	"	"	55	"	6	"	8 »	Ренгележи
614	Скоби Мариновъ	"	"	62	вдовецъ	6	земеделецъ	7 »	"
615	Василъ Георгиевъ	"	"	18	—	—	"	7 »	"
616	Радъ Господиновъ	"	"	45	жененъ	2	"	8 »	"
617	Юрданъ Минчевъ	"	"	45	"	6	"	8 »	"
618	Георги Неновъ	"	"	58	"	1	овчаръ	8/VIII	—
619	Пенъ Филевъ	"	"	65	вдовецъ	3	земеделецъ	"	—
620	Жельо Юрдановъ	"	"	30	жененъ	2	"	"	—
621	Юрданъ Маноловъ	"	"	60	"	3	"	"	—
622	Илия Сабевъ	"	"	18	—	—	земеделецъ	"	—
623	Исакъ Генджевъ	"	"	60	жененъ	2	"	"	Виволари
624	Юмеръ Исеновъ	"	"	20	—	—	"	"	Ренгележи
625	Раджентъ Араповъ	"	"	80	жененъ	2	"	"	—
626	Али Верберевъ	"	"	55	"	2	"	"	—
627	Жельо Илчевъ	"	"	18	—	—	"	"	Давжени
628	Шерметъ Исмаиловъ	"	"	25	жененъ	—	"	"	Телефъ
629	Роза Исмаиловъ	"	"	18	"	—	"	"	Ренгележи (слѣдъ)